

Handleiding
voor het registreren van
de beslissingen aan het levenseinde

Er bestaan 5 wettelijke documenten betreffende het levenseinde

1. Voorafgaande wilsverklaring euthanasie
2. Voorafgaande negatieve wilsverklaring
3. Verklaring voor orgaandonatie
4. Verklaring inzake de wijze van teraardebestelling
5. Document betreffende het lichaam schenken aan de wetenschap

Men kan 1 of meerdere documenten invullen. Men maakt deze bij voorkeur op in een aantal exemplaren die men aan de betrokken partijen (bv. familieleden, vertrouwensperso(o)n(en)...) en de behandelend arts geeft. Dezen kunnen dan op het bestaan ervan wijzen wanneer men zelf niet meer aanspreekbaar is.

3 documenten zijn registreerbaar op de gemeente

1. Voorafgaande wilsverklaring euthanasie
2. Verklaring voor orgaandonatie
3. Verklaring inzake de wijze van teraardebestelling

2 documenten zijn niet registreerbaar op de gemeente

1. Voorafgaande negatieve wilsverklaring
2. Document betreffende het lichaam schenken aan de wetenschap

De voorafgaande negatieve wilsverklaring kan enkel bij sommige privé-organisaties geregistreerd worden (bv. Recht op Waardig Sterven, Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging)

Het document 'lichaam schenken aan de wetenschap' wordt ook bijgehouden door de medische faculteit van een universiteit naar keuze.

Let wel: alle 5 opgestelde documenten zijn op zich rechtsgeldig. Registratie ervan is optioneel en dus niet verplicht.

Verwar de volgende 3 begrippen niet:

1. Schriftelijk verzoek
2. Voorafgaande wilsverklaring euthanasie
3. Voorafgaande negatieve wilsverklaring

1. Schriftelijk verzoek

Wanneer men nu aan zijn arts om euthanasie vraagt moet men dat ook schriftelijk optekenen (dit heet een 'schriftelijk verzoek'). Dit kan op een klein stukje papier en moet enkel volgende tekst bevatten "Ik, voornaam en naam, vraag euthanasie", vergezeld van de datum van het verzoek en de handtekening van de patiënt. Het verzoek kan ook mondeling als de betrokkene niet meer kan schrijven en moet dan opgeschreven worden door een onafhankelijk iemand. Zodra de procedure rond is, kan de patiënt bepalen wanneer de euthanasie gebeurt (in de komende dagen,...). De euthanasie-aanvraag kan dus NIET een hele tijd vooraf gebeuren (bv. maanden, jaren).

2. Voorafgaande wilsverklaring euthanasie

Iets helemaal anders is een voorafgaande wilsverklaring euthanasie. Op basis hiervan kan de behandelend arts later euthanasie toepassen wanneer de patiënt niet meer aanspreekbaar is omdat hij/zij in de **coma** ligt. De euthanasie kan dus enkel maar op patiënten die in coma liggen en kan NIET op patiënten met een andere vorm van wilsonbekwaamheid (bv. hersentumoren, dementie, ...). De wilsverklaring is maximaal **5 jaar geldig** en moet nadien hernieuwd worden. Ze moet ondertekend zijn door **twee getuigen**, waarvan één geen belanghebbende is (bv. geen erfgenaam) en er kan een vertrouwenspersoon worden aangesteld.

3. Voorafgaande negatieve wilsverklaring (soms ook genoemd 'levenstestament')

In toepassing van de wet op de patiëntenrechten kan men bepalen wat men NIET meer wenst te ondergaan (bv. kunstmatige beademing) wanneer men het zelf niet meer kan vragen. In tegenstelling tot de wilsverklaring euthanasie geldt de negatieve wilsverklaring in alle **omstandigheden van wilsonbekwaamheid** (bv. coma, hersentumoren, dementie, ...).

Deze wilsverklaring blijft **onbeperkt geldig**, tenzij men ze herroept. Hierbij kan een vertegenwoordiger worden aangeduid, maar zijn **geen getuigen** nodig. De inhoud van de negatieve wilsverklaring is **wettelijk afdwingbaar**, m.a.w. artsen moeten hiermee rekening houden (in tegenstelling tot de wilsverklaring euthanasie waarop de arts kan weigeren in te gaan).

Verwar ook de volgende 3 functies niet:

1. Vertrouwenspersoon
2. Vertegenwoordiger
3. Getuigen

Wilsverklaring euthanasie

Bij de wilsverklaring euthanasie ondertekenen **2 getuigen** het document om het te wettigen. Minstens één getuige mag géén belang hebben bij het overlijden. Buiten ondertekening van de wilsverklaring hebben deze getuigen geen enkele functie. De patiënt duidt optioneel een **vertrouwenspersoon** aan - deze mag om het even wie zijn, zelfs één van de getuigen - die de wilsverklaring bekend maakt aan de behandelend arts, wanneer de patiënt in coma ligt.

Wet betreffende de patiëntenrechten en de negatieve wilsverklaring

Zelfs wanneer men wilsbekwaam is, kan men nood hebben aan iemand die bijstaat tijdens de contacten met het medisch team. Zo iemand wordt door de patiënt aangeduid en mag om het even wie zijn. Deze persoon noemt ook **vertrouwenspersoon** en zal de patiënt dus ondersteunen maar echter NIETS in de plaats van de patiënt beslissen.

Wanneer men een negatieve wilsverklaring heeft opgesteld voor het geval dat men wilsonbekwaam is geworden, kan men daarin een formele **vertegenwoordiger** aanduiden - om het even wie, dus ook de vroegere vertrouwenspersoon - die de negatieve wilsverklaring bekendmaakt en er ook op waakt dat de rechten van de patiënt niet geschonden worden.

Meer inlichtingen vindt men in de brochure **LEIFblad** die kan besteld worden bij LEIF. Het **LEIFblad** bevat tevens 4 van de 5 wettelijke documenten betreffende het levenseinde. Het 5de document (betreffende het lichaam schenken aan de wetenschap) wordt verkregen bij de medische faculteit van de universiteit waaraan men zijn lichaam wil schenken.

Er is ook de telefonische infolijn **LEIFlijn: 078 15 11 55** (op werkdagen)

www.leif.be

LEIF
Vander Vekenstraat 158
1780 Wemmel

